

Hur var den ekonomiska situationen för sockenborna under 1800 talet.

I början av århundrandet var nog deras ställning om inte lysande, så acceptabel ur näringssynpunkt och rent mänskligt. Men med stora uppoffringar arbetsmässigt sett, och visst var det människor som led verklig nöd. Även om de voro självägande bönder och styrde över sin jord. Men det fanns på den tiden åtaganden av landgille och skatter till kyrkan och på frälseställena, till någon herreman som hade överhögheten i byn. Ett annat åtagande som var mycket betungande blev då gården gick över från far till son och de gamle skulle ha sitt undantag, det fanns de som voro resonabla, men det fanns även de som försökte få ut så mycket som möjligt och om man då tänker sig att den gamle bonden haft problem med sin försörjning, blev det ju inte bättre för hans son, som övertog gården och hade ett paper som talade om vad han skulle lämna till undantaget. De hade alltid dåligt samvete för detta åtagande, som de egentligen aldrig under svåra tider kunde fullgöra. Kanske gick det någorlunda de första åren innan den unga familjen blev för stor, men dessa problem växte med familjen. Många av de äldre krävde också så mycket i undantag att situationen för de unga blev ohållbar.

Undantaget kunde innehålla. Till föregående ägaren av Hörby nr 10 liggande i Hörby socken 1/2 Bol. Åtager jag mig att i undantag årligen lämna till bonden Ola Tuve och hans hustru följande onera, genom gårdens avkastning, 2 tunnor ru, 1 tunna bjugg, 3 kappor ärter, 2 kappor bönor, 1 slaktfärdig gris i marts, 2 lår i mitten på november, under betesgång ett krus mjölk, om dagen, 2 skp. smör i månaden, 2 ostar på sommaren, något fiske i ån, bete till 3 får, plöjning av potatislyckan, fritt ellebrand, några kyrkskjutsar om året och en hederlig begravning för oss båda.

Men om de gamla kunde voro de skyldiga att så länge de kunde vara gårdsfolket behjälpliga med de sysslor som de kunde utföra.